UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

His, qui se deferunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

ſcales.Scđa ibi.⁊ ſi inteſtatus.Tertia ibi,ſed vir.Quarta ibi,ſed
pari forma,⁊ eſt lex iſta quaſi gloſſa.⁊ declaratio legis precedē-
a tis.†Circa primā partē quidā habēt in principio legis,omne enī,
⁊ ſic videtur continuari ad precedētes,alij non habent enī.ſi ha-
bent,ponitur inceptiue,nam leges.ſ.non cōtinuātur ad precedē-
tes,dicit glo.⁊ ſ.de teſtib.l.quoniam liberi.Item ex principio ⁊ ex
fine collige differentiam inter iſtam legē.⁊ precedentē.Nam pre-
cedens loquitur de rebus iam incorporatis in fiſcū,cum dicitur,
fiſcus inuaſit.hic de omnibus tam incorporatis,quam nō.Venio
2 ad ſecundā partem,ex qua nota†qđ ſi punitur maior,multo ma-
gis debet timere minor,hoc colligitur ex verſu cū dicit,cū nec il-
3 lis.† Venio ad tertiā partem,ex qua nota qđ officiales.⁊ dantes
operam iſtis literis vel reſcriptis illicitis,puniuntur.¶ Itē no.ꝙ
puniuntur notarij.ſimile in l.iubemus.§.ſane.ſ.de ſacroſan.eccle.
¶ Sed aduertendū ꝙ hic non puniuntur pena falſi, ſed alia pe-
4 na hic inſerta.†Et ſic notarius ſcribens contractū illicitū,non te-
a netur pena falſi,ᵃniſi in caſibus,quibus eſt expreſſum a lege facit
b ſ.de teſta.l.iubemus.ᵇ† Venio ad quartam partē.ex qua colligit
5 gl.arg.quod prebenda non debet impetrari.ꝙ intellige verum de
rebus que pertinent ad cameram eccleſie Romane vel fiſci, ſed
prebenda conſueta concedi ſi vacat,bene poteſt impetrari.vt ex-
tra,de preben.⁊ de conceſ.preben.per totum.facit ſ.de omni agro
6 deſer.per totū illum ti.† Op.ad id ꝙ in precedenti particula dici
tur de publicatione bonorum authē.vt nulli iud.in fi.⁊ ſ.de bon.
dam.authen.bona damnatorum.dicit gl.ꝙ hec corrigitur p illam
auth.doc.contra cum hic non damnetur ad mortem ciuilem, vel
naturalem,vt hic notatur.Opp.ad vltimam particulam in eo qđ
dicit,pragmatica iuſſio.ſ.de no.Cod. compo.l.j.§.fi. Sol.dicit gl.
7 ibi erat inſerta in corpore iuris,⁊ ſic maioris efficacie eſt ſtatutū
poſitum in volumine ſtatutorum,quam quedā reformatio extra-
uagans nulla.eſt enī maior preſumptio quod ſit facta ad poſtula
tionem alterius,forte ſicut in reſcripto.⁊ vidiſtis ſ.eo.l.priori.⁊ ꝙ
dixi in l.ij.ſ.de bon.vacan.intellige de lege in corpore iuris inſerta,
alias ſecus,vt hic.¶ Op.ſ.de leg.l.j.§.fi.Solue vt in gl.Op.ꝙ in
multis caſibus admittatur petitio bonorum,nam admittitur pe
titio hereditatis,⁊ petitio bonorum poſſeſſionis,⁊ ſi.Solu.in illis
petitur iure permittente,hic iure prohibente.

ADDITIONES.

a ¶ Et ſic notarius non tenetur pena falſi. Adde qđ licet hoc, qđ
hic dicitur,ſit verum,punitur tamen alia corporali pena ita,not.
iſte in l.iubemus.ſ.de epiſ.⁊ cler.⁊ Bar.in l.ij.ſ.de eunuch.
b ALEX.¶ Iubemus. Adde ter.§.qr vero Leonis.in authen.de
non alie.cū gl.in verbo,proferre.⁊ no.per Bu.⁊ Bal.in l.iubemᵘ.
§.ſi me.el j.de ſa.ſan.ecc.de hoc etiam aliquid per Bar.in rub.de
fide.inſt.in verſi.dixi tertio,⁊ in l.ſuper chyrographarijs.ſ.ſi cer-
tum petatur.

De his qui ſe deferunt. Rubr. XIII.

LEX VNICA.

1 Heres non capax ſe deferens premiatur, ⁊ an teneatur ſe de-
ferre ſtatim.
3 Maior an debeat dare optionem minori.
4 Authoritas vnius ſancti fulcita authoritate teſtamenti veteris,
prefertur conſtitutioni papali,etiam in deciſionibus cauſarum.
5 Heres non capax inſtitutus punitur pena,de qua hic,quādo ſtu
dioſe celat fiſco,⁊ fideicommiſſario.

a HEres,cuius ᵃGrauatus tacite de reſtituendo
non capaci.ſi ſe deferat,lucratur
tertiā.vxor vero defuncti nō capax ſe deferēs,lucratur
dimidiā,⁊ facta diuiſione habebit optionē,occultātes
vero legitime puniantur.h.d.Primo loquitur qn̄ heres grauatᵘ
tacite de reſtituendo non capaci ſe defert.Secundo qn̄ vxor non
capax,cui debet fieri reſtitutio defert ſeipſam.Tertio ponit here
dē occultantē.Scđa ibi,ꝙ ſi ab vxore.Tertia ibi,⁊ ibi,⁊ tūc occul
1 tator.†Ex prima parte nota premium heredis deferētis.Secūdo
no.quod debet ſe deferre ſtatim.Opp.qđ non ſtatim,d.l.edicto.§.
cum autem.ff.de iur.fiſ.gloſ.ponit plures ſol.doc.tenēt vltimā.dic
vt dixi in l.contraria.Op.⁊ videtur quod debeat lucrari dimidiā,
⁊ non tertiam,vt ff.de iur.fiſ.l.cum tacitum.Solu.ibi loquitur de
fideicommiſſario,hic de herede rogato.Item contra.ff.eo.l.ſena-
tus.vbi etiam loquitur de here.Sol.Circa iſtā materiā diſtingue,
vt ibi pleniſſime per Dy.Venio ad ſcđam partem ⁊ opp.ff.de iur.
fiſc.l.cum tacitum.Sol.glo.hic.tu plene dic per Dyn.in d.§.ſena-
2 tus.† Ex iſta parte nota illud qđ dicitur qđ mulier in diuiſionem
5 habet optionem.Ex quo dicunt vulgares,†quod maior debet da
re optionem minori.quod eſt falſum,niſi in caſibus,in quibus pri
uilegium conceditur,vt hic.⁊ l.ij.ſ.de meta.alias diuiſio expedire
b tur officio iudicis,vt inſti.de offic.iudi.§.ſi familie.⁊ §.ſeq.ᵇ † Cir-
5 ca vltimam partem quero quando heres punitur pena hic poſi-
ta.Reſpondeo,quando ſtudioſe,celat fiſco.⁊ fideicommiſſario. qđ
c patet ex text.dum dicit,fiſci ⁊ mulieris inimicus.ᶜ

ADDITIONES.

a ALEX.¶ De materia vide Bal.in l.ſenatᵘ.§.ſenatᵘ.ff.de iur.fiſ.
b ALEX.¶ Et §.ſeq.Adde Bart.hic.⁊ l.pen.ſ.commu.diui.Sed
quod maior debeat facere partē minori, habemus authoritatem
antiqui teſtamenti.quia Abraham fecit partem, ⁊ Lot elegit.Et
idem dicit Augu.vt refert Bal.in d.l.pe.⁊ de hoc eſt glo.ſing.in c.
de libellis.xx.diſt.ſecundum dom. Abb.in c.qualiter ⁊ quando.de
4 accu.qui dicit†quod dictum alicuius ſancti fulcitum authoritate
veteris vel noui teſtamenti.prefertur cōſtitutioni papali, etiam in
deciſionibus cauſarum,ſecus ſi ceſſaret lex diuina.quia tunc deci-
* ſio papalis prefertur dicto cuiuſlibet ſancti.* Vide tu ad hec not.
per Felin.in cap.ne innitaris.de conſt.poſt princip.in verſi.in text.
* ibi ſanctorum cum pluribus ſequent.* quia pape . ⁊ non ſanctis
fuit data poteſtas legis condende, allega.not.in cap. mandata.de
preſum.Legiſte tamen tenet communiter opin.Bart.⁊ reſpondēt
ad c.j.de parochijs,quod loquitur in diſpenſatis, vel quia eſt ſpe-
ciale fauore fidei,ſed forte ſecundum moder.in d.c.qualiter nulla.
dictarum ſolutionum eſt bona. ⁊ ideo forte contrarium poſſet te-
neri,cū nō reperiatur pro opi.Iuriſtarū deciſio clara, reliqua ſcri-
pſi poſt Bal.in d.l.pen.Adde quod idem dicit Bal.in l.ij.ſ.quan.
⁊ quibus quar.pars debetur licet Bart.contra in l.iij.ſ.communi
diui. Alexā. Adde Bald.in l.ſi minor.ſ.communi diuid. qui tenet
illud quod Bart.hic.idē tenet ipſe in l.proc.ſ.de eden.ibi modus.
Pro quo facit l.cū quis.§.fi.ſ.de natu.libe.Bal.in l.ſeruus quoqꝫ.
de hered.inſt.tantum contrarium dicens quod immo iuniori dan-
da eſt electio. Io.And.in c.j.de parochijs poſt hoſti.dicit ꝙ ſenior
facit partes,iunior eligit.⁊ hoc ſequitur Bal.in d.l.ſi minor. Ang.
vero in l.ſancimus.ſ.de dona.dicit conſuetudinem ſeruandam.vi-
de Bar.in l.ij.ſ.quando ⁊ quibus quarta pars qui tenet idē quod
hic.contrarium tenet do.Flor.in l.arbiter.famil.erciſ.
c ANG.¶ Inimicus.Not.tex.ibi pariter inimicus,quod inimici-
6 tia cadit in mulierem ⁊ ideo ſi ſtatutum dicit quod bannitus non
habens pacem ab inimico debeat rebanniri ita debent habere pa
cem a muliere ſuccedente paſſo iniuriam.ſicut a maſculo. Nec ob.
in Lombarda,vbi dicitur quod in muliere nō cadit inimicitia. nec
portat arma , quia dico inimicitiam dupliciter poſſe conſiderari.
Vno modo prout inimicitia concernit rancorem animi inimican-
tem, ⁊ iſto modo ſic cadit inimicitia in muliere, ſicut in maſculo,⁊
ita loquitur hic. Alio modo, prout reſpicit, ⁊ concernit aliquos
actus extrinſecos viriles.prout eſt arma portare, ⁊ vindictam de
inimico petere.⁊ facere.⁊ hoc non competit mulieri poſt ceſſas vo
* luntates,⁊ ita loquitur Lombarda.* Tu ad hoc vide Felin. in ca.
cum oporteat.verſi.nunquid autem.de accuſ.

Si liberalitatis imperialis ſocius ſine herede
deceſſerit. Rubr. XIIII.

LEX VNICA.

1 Decedere ſine herede, quando quis intelligatur,vbi quod in
feudis ſine filiis.
2 Ius accreſcendi an habeat locum in diſpoſitionibus inter viuos,
⁊ ante emolumentum queſitum.

HAbemus Inter ſocios imperialis liberalita
tis facte etiam inter viuos eſt lo-
us iuri accreſcendi,etiam poſt dominium vtriqꝫ queſi-
1 um.h.d.†Quero quomodo intelligatur quis decedere
ſine herede.Quidam dicunt ſine herede.i.ſine filijs,vt l.ex facto.in
fi.ff.ad Trebel.Alij dicunt quod ſine herede large.vt l.j.⁊ l.vacan-
tia.ſ.de bon.vacantib. Tu dic de hoc debere perpendi ſecundum
qualitatem rei que conceditur,nam ſi conſideretur feudum,intel-
ligeret ſine herede,id eſt,ſine filijs. In alijs rebus que ſui natura
a transferantur ad heredem, accipimus large,⁊ dixi,in d.l.ex facto,
2 in fi.ᵃ† Opp.quod in diſpoſitionibus inter viuos non ſit locus iu-
b ri accedendi,vt l.ſi mihi ⁊ Titio ᵇ.ff.de verb.oblig.Solu.Speciale
hic in donatione imperiali. Et aduerte, quia ſunt duo ſpecialia,
primum quod dixi,ſecundū,qr etiam poſt donationem iam acqui-
ſitam vtriuſqꝫ.in perſona vnius deficiat,eſt locus iuri accreſcendi,
vt hic quod in alijs non eſt in proprietate.l.j.circa fi.ff.de vſufr.ac-
creſc.⁊ omnes concordantie que dantur hic in glo.circa ius accre-
ſcendi,habēt locum ante emolumentum queſitum, preterquam in
c iure patrona.de hoc dixi plene in l.re coniuncti.ff.de leg. tertio,ᶜ

ADDITIONES.

a ALEX.¶ In fin.Adde quod dicitur per Bar.in l.vt iureiuran-
do,de oper.lib.⁊ docto.ibi.Imo.in l.ex facto.§.fin.⁊ adde Bald.in
ca.j.de alie.feu.vbi intelligit per illum text.ſine filijs maſculis,⁊ ra-
tionem aſſignat,vt ibi per eum.Alex.